

Một số biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Toán lớp 6 ở các trường trung học cơ sở huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An

Nguyễn Đình Nhâm*, Nguyễn Văn Hải**, Ngô Hoài Phương***

*Trường Đại học Cửu Long, **Sở GD&ĐT Nghệ An, ***Sở GD&ĐT Tây Ninh

Received: 23/9/2024; Accepted: 3/10/2024; Published: 14/10/2024

Abstract: To effectively implement 6th grade Math teaching activities at secondary schools in Do Luong District, Nghe An Province, aiming at good implementation of the general education program in Math according to the 2018 program. Based on the practice of managing 6th grade Math teaching activities at secondary schools in Do Luong district, Nghe An province, we propose some measures to manage 6th-grade Math teaching activities in secondary schools in Do Luong district, Nghe An province to improve the quality of 6th-grade Math teaching in particular and Math teaching in secondary schools in general.

Keywords: Managing 6th-grade Math teaching activities

1. Mở đầu

Toán là môn học bắt buộc ở trường THCS. Để thực hiện tốt hoạt động dạy học (HDDH) môn Toán lớp 6 tại các trường THCS huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An nhằm hướng tới việc thực hiện tốt chương trình giáo dục phổ thông môn Toán theo chương trình 2018, trên cơ sở thực tiễn quản lý HDDH môn Toán lớp 6 tại các trường THCS huyện Đô Lương tỉnh Nghệ An, chúng tôi đề xuất một số biện pháp quản lý HDDH môn Toán lớp 6 ở các trường THCS huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An nhằm nâng cao chất lượng dạy học môn Toán lớp 6 nói riêng và dạy học Toán ở trường THCS nói chung.

2. Các biện pháp quản lý HDDH môn Toán lớp 6 ở các trường THCS huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An

2.1. Nâng cao nhận thức cho cán bộ, GV và những người liên quan về sự cần thiết phải quản lý HDDH môn Toán lớp 6 ở các trường THCS

2.1.1. Mục tiêu của biện pháp: Tăng cường bồi dưỡng nâng cao nhận thức, trình độ chuyên môn cho cán bộ quản lý và đội ngũ giáo viên (GV) các trường THCS trên địa bàn huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An về mục tiêu, nội dung, chương trình dạy học môn Toán 6. Đồng thời, giúp CBQL và GV nhận thức đúng đắn về tầm quan trọng và ý nghĩa của môn Toán lớp 6 đối với sự phát triển các phẩm chất và năng lực cho học sinh (HS).

2.1.2. Nội dung và cách thực hiện các biện pháp

- Nội dung của biện pháp

+ Nâng cao nhận thức của CBQL về ý nghĩa, tầm quan trọng của môn Toán lớp 6 đối với sự hình thành, phát triển các phẩm chất chủ yếu, các năng lực chung, năng lực đặc thù về toán học. Đồng thời, nâng cao nhận thức, bồi dưỡng kiến thức quản lý HDDH môn

Toán lớp 6 cho lực lượng CBQL, để có cơ sở định hướng, xây dựng kết hoạch, thực hiện, kiểm tra, giám sát và đánh giá hiệu quả.

- Nâng cao nhận thức cho GV về tầm quan trọng, ý nghĩa của việc dạy môn Toán lớp 6 đối với sự hình thành và phát triển các phẩm chất, năng lực cho HS; nhận thức đúng về mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức dạy học, kiểm tra và đánh giá kết quả học tập môn Toán lớp 6.

- Cách thức thực hiện biện pháp

+ Bồi dưỡng nhận thức cho CBQL: CBQL các trường THCS thường xuyên, liên tục cập nhật các tài liệu về quản lý HDDH môn Toán lớp 6. Phòng GD & ĐT huyện Đô Lương phải chủ trì các buổi trao đổi học thuật về quản lý dạy học môn Toán lớp 6 nói riêng và môn Toán nói chung; tổ chức các đợt tham quan, học tập mô hình quản lý hiệu quả.

+ Bồi dưỡng nhận thức cho GV: BGH các trường THCS tăng cường tuyên truyền, phổ biến cho GV các chủ trương, chính sách, văn bản về đổi mới nội dung, phương pháp, hình thức, KT&DG môn Toán lớp 6 theo nhiệm vụ năm học và chương trình GDPT 2018. Nhà trường tổ chức Hội thảo khoa học, sinh hoạt chuyên đề, trao đổi kinh nghiệm về đổi mới phương pháp dạy học (PPDH), KT&DG môn Toán lớp 6 hàng năm theo kế hoạch. Tổ chức cho GV tham quan, học tập thực tiễn các mô hình hiệu quả HDDH môn Toán lớp 6 gần với thực tiễn nhà trường.

2.2. Tăng cường quản lý việc thực hiện nội dung chương trình môn Toán lớp 6 đáp ứng mục tiêu môn học nói riêng và nhiệm vụ từng năm học

2.2.1. Mục tiêu của biện pháp

Đảm bảo nội dung chương trình môn Toán lớp 6

được thực hiện đúng kế hoạch, phù hợp với mục tiêu giáo dục của môn học, đồng thời đáp ứng các nhiệm vụ của từng năm học. Biện pháp này hướng tới nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập môn Toán lớp 6, giúp HS nắm vững kiến thức cơ bản và phát triển các kỹ năng tư duy toán học.

2.2.2. Nội dung và cách thực hiện các biện pháp

- Nội dung của biện pháp: Đảm bảo chương trình giảng dạy môn Toán lớp 6 được thực hiện đúng tiến độ và kế hoạch; Theo dõi, giám sát việc thực hiện nội dung chương trình để kịp thời phát hiện và khắc phục các sai lệch, thiếu sót; Đảm bảo GV nắm vững mục tiêu, nội dung và phương pháp giảng dạy môn Toán lớp 6; Đánh giá và cải tiến nội dung chương trình giảng dạy dựa trên phản hồi từ GV và HS.

- Cách thức thực hiện biện pháp:

+ Lập kế hoạch giảng dạy chi tiết: Xây dựng kế hoạch giảng dạy chi tiết cho từng học kỳ và từng tuần, đảm bảo nội dung chương trình được phân bố hợp lý. Tổ chức các buổi họp chuyên môn định kỳ để trao đổi và thống nhất kế hoạch giảng dạy.

+ Giám sát và theo dõi: Thực hiện việc giám sát, kiểm tra định kỳ và đột xuất việc thực hiện kế hoạch giảng dạy của GV. Sử dụng các công cụ quản lý trực tuyến để theo dõi tiến độ giảng dạy và phản hồi kịp thời.

+ Đào tạo và bồi dưỡng GV: Tổ chức các khóa bồi dưỡng, tập huấn cho GV về phương pháp giảng dạy và quản lý nội dung chương trình. Khuyến khích GV tự học và nghiên cứu tài liệu liên quan đến giảng dạy môn Toán lớp 6.

+ Đánh giá và cải tiến: Thu thập ý kiến phản hồi từ GV và HS về nội dung chương trình và phương pháp giảng dạy. Tiến hành đánh giá định kỳ và đưa ra các điều chỉnh cần thiết để cải tiến chất lượng giảng dạy.

2.3. Chỉ đạo việc đổi mới PPDH của GV và bồi dưỡng phương pháp học tập (PPHT) của HS

2.3.1. Mục tiêu của biện pháp

Nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập môn Toán lớp 6 thông qua việc đổi mới PPDH học của GV và bồi dưỡng PPHT cho HS. Biện pháp này nhằm giúp GV áp dụng các phương pháp giảng dạy hiệu quả hơn, đồng thời trang bị cho HS các kỹ năng học tập tích cực và tự học, từ đó đạt được các mục tiêu giáo dục đã đề ra. Đổi mới PPDH học phải gắn liền với việc hình thành và phát triển các năng lực tư duy và lập luận toán học, năng lực mô hình hóa toán học, năng lực giải quyết vấn đề toán học, năng lực giao tiếp toán học, và năng lực sử dụng công cụ, phương tiện học toán.

2.3.2. Nội dung và cách thực hiện các biện pháp

- Nội dung biện pháp: Đổi mới phương pháp giảng dạy của GV để phát huy tính tích cực, sáng tạo của

HS, đồng thời hình thành và phát triển các năng lực toán; Bồi dưỡng và phát triển các kỹ năng học tập hiệu quả cho HS; Tăng cường sử dụng công nghệ thông tin và các công cụ hỗ trợ giảng dạy hiện đại; Khuyến khích GV và HS tham gia các hoạt động ngoại khóa, câu lạc bộ Toán học để nâng cao hứng thú và khả năng học tập.

- Cách thức thực hiện biện pháp:

+ Tăng cường đào tạo và bồi dưỡng GV: Tổ chức các khóa bồi dưỡng, tập huấn về phương pháp giảng dạy hiện đại cho GV, tập trung vào các năng lực toán học cần phát triển. Mời các chuyên gia giáo dục đến chia sẻ kinh nghiệm và hướng dẫn về các PPDH học tích cực, dạy học dự án, trải nghiệm sáng tạo, ứng dụng toán học vào thực tiễn. Xây dựng các nhóm thảo luận chuyên môn để GV có thể trao đổi kinh nghiệm và học hỏi lẫn nhau.

+ Phát triển PPHT cho HS: Tổ chức các buổi hướng dẫn HS về PPHT hiệu quả, kỹ năng tự học và quản lý thời gian, đặc biệt là các PPHT chủ động, tăng cường trải nghiệm. Xây dựng các chương trình học tập hỗ trợ, các dự án học tập nhóm để khuyến khích HS tham gia tích cực vào quá trình học tập. Sử dụng các phần mềm học tập, trò chơi giáo dục và các công cụ hỗ trợ khác để tạo hứng thú học tập cho HS.

+ Ứng dụng CNTT vào dạy học Toán: Khuyến khích GV sử dụng các công cụ công nghệ thông tin như bảng tương tác, phần mềm giảng dạy, video bài giảng để nâng cao hiệu quả giảng dạy. Xây dựng các kho tài nguyên học tập trực tuyến để HS có thể tự học và tra cứu tài liệu. Sử dụng các hệ thống quản lý học tập (LMS) để theo dõi tiến độ học tập của HS và cung cấp phản hồi kịp thời.

- Xây dựng và củng cố các hoạt động ngoại khóa và câu lạc bộ Toán học: Tổ chức các câu lạc bộ Toán học, cuộc thi giải Toán để HS có cơ hội áp dụng kiến thức vào thực tiễn. Khuyến khích HS tham gia các hoạt động ngoại khóa liên quan đến Toán học để phát triển tư duy và kỹ năng làm việc nhóm.

2.4. Quản lý sử dụng hiệu quả cơ sở vật chất, phương tiện dạy học và tăng cường sử dụng phương tiện dạy học hiện đại vào dạy học môn Toán 6

2.4.1. Mục tiêu của biện pháp: Nhằm đảm bảo việc sử dụng hiệu quả cơ sở vật chất và phương tiện dạy học, đồng thời tăng cường sử dụng các phương tiện dạy học hiện đại vào giảng dạy môn Toán lớp 6. Biện pháp này nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập, giúp HS tiếp thu kiến thức một cách hiệu quả và hứng thú hơn.

2.4.2. Nội dung và cách thực hiện các biện pháp

- Nội dung biện pháp: BGH nhà trường thường xuyên khảo sát, đánh giá và tối ưu hóa việc sử dụng

cơ sở vật chất và trang thiết bị hiện có; Tăng cường đầu tư và sử dụng các PTDH hiện đại như máy chiếu, bảng tương tác, phần mềm giảng dạy và các công cụ hỗ trợ khác; Đào tạo và hướng dẫn GV sử dụng hiệu quả các phương tiện dạy học hiện đại.

- Cách thức thực hiện biện pháp

+ BGH nhà trường xây dựng kế hoạch KTĐG tình trạng cơ sở vật chất và trang thiết bị hiện có trong trường. Lập kế hoạch bảo trì, sửa chữa và nâng cấp các trang thiết bị dạy học theo định kỳ. Sắp xếp và sử dụng hợp lý các phòng học, phòng thí nghiệm và các phòng chức năng khác để đảm bảo tối ưu hóa việc sử dụng không gian và thiết bị.

+ BGH các trường THCS chủ động xây dựng kế hoạch đầu tư, mua sắm CSVC hiện đại như máy chiếu, bảng tương tác, máy tính và các phần mềm hỗ trợ giảng dạy. Thiết lập các phòng học đa phương tiện. Tăng cường sử dụng CNTT trong dạy học.

+ Tổ chức các khóa đào tạo, tập huấn Cung cấp tài liệu hướng dẫn sử dụng và tổ chức các buổi thực hành cho GV về cách sử dụng hiệu quả các thiết bị dạy học hiện đại.

2.5. Đổi mới quản lý hoạt động KTĐG chất lượng giảng dạy của GV và kết quả học tập của HS

2.5.1. Mục tiêu của biện pháp: Nhằm đổi mới phương thức KTĐG kết quả học tập môn Toán lớp 6 của HS ở các THCS, đảm bảo cung cấp thông tin chính xác, kịp thời, có giá trị về sự phát triển năng lực và sự tiến bộ của HS lớp 6 trên cơ sở yêu cầu cần đạt; điều chỉnh các HDDH, bảo đảm sự tiến bộ của HS và nâng cao chất lượng giáo dục môn Toán lớp 6.

2.5.2. Nội dung và cách thực hiện các biện pháp

- Nội dung biện pháp

+ BGH nhà trường chỉ đạo tổ chuyên môn và GV thực hiện nghiêm túc tinh thần đổi mới phương pháp KTĐG kết quả học tập của HS THCS theo Thông tư số 22/2021/TT-BGDĐT ngày 20/7/2021 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT về đánh giá HS THCS và trung học phổ thông. Công văn số 3899/BGDĐT-GDTrH ngày 03/08/2023 về việc hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục trung học năm học 2023-2024.

+ BGH nhà trường, đứng đầu là Hiệu trưởng, chỉ đạo tổ chuyên môn và GV thực hiện đúng quy trình, kỹ thuật xây dựng ma trận và đặc tả các bài kiểm tra môn Toán lớp 6 theo đánh giá quá trình, đánh giá định kì, theo nhiều phương pháp (quan sát, ghi lại quá trình thực hiện, vấn đáp, trắc nghiệm khách quan, tự luận, kiểm tra viết, bài tập thực hành, các dự án/sản phẩm học tập, thực hiện nhiệm vụ thực tiễn).

+ GV cần tập trung thiết kế và sử dụng các câu hỏi, bài tập yêu cầu HS vận dụng kiến thức toán học đã học vào các bối cảnh và tình huống thực tế mới, giúp

HS phát triển tư duy toán học, giải quyết vấn đề, và áp dụng kiến thức vào thực tiễn.

+ Trong đánh giá kết quả học tập cuối học kỳ, cuối năm học, GV cần tránh việc sử dụng lại các bài toán, ví dụ đã được học trong sách giáo khoa để làm nội dung bài kiểm tra. Điều này nhằm đảm bảo đánh giá chính xác năng lực toán học của HS và khắc phục tình trạng HS chỉ học thuộc bài hoặc sao chép nội dung từ tài liệu có sẵn..

- Cách thức thực hiện biện pháp

+ BGH nhà trường tổ chức học tập và quán triệt tinh thần đổi mới KTĐG kết quả học tập môn Toán lớp 6 của HS theo Thông tư số 22/2021/TT-BGDĐT và Công văn số 3899/BGDĐT-GDTrH ngày 03/08/2023 về việc hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục trung học năm học 2023-2024, đảm bảo tất cả GV đều nắm vững và thực hiện đúng quy định.

+ Tổ chuyên môn và GV chú trọng thiết kế và sử dụng các câu hỏi, bài tập yêu cầu HS vận dụng kiến thức đã học vào các tình huống mới. Điều này giúp phát triển khả năng tư duy toán học và giải quyết vấn đề của HS.

+ BGH nhà trường khuyến khích GV xây dựng và sử dụng các đề kiểm tra mở, kết hợp giữa trắc nghiệm và tự luận, nhằm đánh giá toàn diện phẩm chất và năng lực của HS.

+ Chỉ đạo tổ chuyên môn và GV xây dựng bộ công cụ đánh giá để hạn chế tính chủ quan, cảm tính của người chấm, đồng thời tôn trọng và khuyến khích sự sáng tạo, cách nghĩ, cách giải quyết vấn đề riêng của HS.

3. Kết luận

Các biện pháp đề xuất có mối quan hệ biện chứng và có thể sử dụng kết hợp để phát huy hiệu quả tốt nhất trong quản lý HDDH môn Toán lớp 6 tùy thực tiễn nhà trường, điều kiện cơ sở vật chất, đội ngũ GV, đặc điểm HS và nguồn lực tài chính. Đặc biệt, chúng tôi cũng đã tiến hành khảo sát, đánh giá được tính khả thi và cần thiết của các biện pháp đề cho các nhà trường có những lựa chọn, áp dụng vào thực tiễn đáp ứng được mục tiêu.

Tài liệu tham khảo

1. Ban chấp hành trung ương Đảng 2013, *Nghị quyết 29- NQ/ TW 2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo.*

2. Bộ GD và ĐT (2018), *Chương trình giáo dục phổ thông 2018 (thông tư 32/2018/TT- BGDĐT.*

3. Dương trần Bình (2016), *Quản lý HDDH ở trường tiểu học tại thành phố Hồ Chí Minh trong bối cảnh đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục, luận án tiến sĩ khoa học Giáo dục*